

การเปรียบเทียบคุณวุฒิของอาจารย์ : กรณีศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย -
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กรกช ชัยชมพู

งานนโยบายและแผน สำนักงานเลขาธิการคณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณวุฒิของอาจารย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผู้บริหารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสารสนเทศด้านคุณวุฒิของอาจารย์เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและพัฒนาอาจารย์ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ ในการจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับอาจารย์ โดยศึกษาข้อมูลคุณวุฒิสูงสุดของอาจารย์ ประจำปีงบประมาณ 2548 คุณวุฒิอาจารย์แยกตามช่วงอายุ ประจำปีงบประมาณ 2548 จำนวนอาจารย์ที่ลาออก โอนย้าย ตั้งแต่ปี 2544-2548 จำนวนอาจารย์ที่จะเกษียณอายุราชการ ตั้งแต่ปี 2549-2553 และจำนวนอาจารย์ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท อนุมัติบัตร วุฒิบัตร และปริญญาเอก ตั้งแต่ปี 2549-2551 ซึ่งวิเคราะห์โดยนำมาหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ผลการศึกษาข้อมูล พบว่าสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ทุกมหาวิทยาลัยยังคงมีสัดส่วนคุณวุฒิที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่สำนักงานพัฒนามาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) กำหนด แม้ว่าจะนับรวมประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงรวมกับคุณวุฒิระดับปริญญาโท และนับรวมวุฒิปัตรและอนุมัติบัตรรวมกับคุณวุฒิระดับปริญญาเอกแล้ว ทั้งนี้ จากข้อมูลพบว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ ใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานของสมศ. มากที่สุด รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยนเรศวร ตามลำดับ จำนวนอาจารย์ที่ลาออก โอนย้าย ตั้งแต่ปี 2544-2548 เมื่อคิดเทียบจากร้อยละพบว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ที่ลาออกโอนย้ายสูงที่สุด รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล โดยทุกมหาวิทยาลัยมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีลาออกโอนย้ายสูงที่สุด จำนวนอาจารย์ที่จะเกษียณอายุราชการ ตั้งแต่ปี 2549-2553

เมื่อคิดเทียบเป็นร้อยละ พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล มีจำนวนอาจารย์ ที่จะเกษียณอายุราชการสูงที่สุด รองลงมาเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามลำดับ ส่วนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยนเรศวรไม่มีผู้เกษียณอายุราชการ จำนวนอาจารย์ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท อนุมัติบัตร อนุมัติบัตร และปริญญาเอก ตั้งแต่ปี 2549-2551 เมื่อคิดเทียบเป็นร้อยละ พบว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสูงที่สุด รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามลำดับ ส่วนจำนวนอาจารย์ที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีจำนวนอาจารย์สูงที่สุด รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดลมีจำนวนเท่ากัน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อยที่สุด ข้อเสนอแนะ คณะทันตแพทยศาสตร์ ควรกำหนดการพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ อย่างเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนการพัฒนาคุณวุฒิ 5 ปี หรือ 10 ปี ข้างหน้า ทั้งนี้ต้องมีการกำหนดนโยบายและมาตรการดำเนินการพัฒนาที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาโครงสร้างการบริหารให้อาจารย์มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อย่างเป็นระบบมี career path และ career development ในส่วนการรับอาจารย์ใหม่ คณะฯ ควรกำหนดนโยบายด้านการรับอาจารย์จากผู้มีภูมิลำเนาในท้องถิ่น ซึ่งอาจจะช่วยลดปัญหาการสูญเสียอาจารย์จากระบบได้มาก รวมถึงการเพิ่มพูนแรงจูงใจในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ กระบวนการสนับสนุนการพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ สามารถดำเนินการได้ตามแนวทาง เช่นสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีการพัฒนาหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกของคณะฯ รวมทั้ง ควรให้การสนับสนุนด้านอื่นๆ ทั้งลดภาระงานสอน โดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดจ้างอาจารย์พิเศษทดแทนในช่วงที่อาจารย์กำลังพัฒนาคุณวุฒิ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษา สำหรับการศึกษานในหลักสูตรของคณะฯ

ABSTRACT

182448

**An Educational Comparison of the Lecturers
at the eight Faculties of Dentistry
which belong to the Commission on Higher Education , Ministry of Education Affairs**

Ms. Korakot Chaichompoo

Policy and Planning Section, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University

This study is an analysis and comparison of the education of the lecturers of the eight Faculties of Dentistry which belong to the Commission on Higher Education, Ministry of Education Affairs to be used by the administrators' team at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University. It includes data on the education of lecturers for the administrative team to consider in developing plans for staff numbers and professional development of lecturers at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University. These data may also be used for budgetary planning and for the allocation of scholarships for the lecturers. The details of education date to 2005, categorized according to age groups, and include data about lecturers who have left and moved to other institutes between 2001 and 2005, lectures who are expected to retire between 2006 and 2010, the number of lecturers who are expected to graduate with MS or PhD degrees and those who are likely to become Diplomates of one of the Thai dental specialty boards between 2006 and 2008. The analysis of the data is expressed in percentages and the results are presented in tables, with explanations. The results of the study indicate that the ratio of lecturers to students was too low according to the standards of the Office for National Educational Standards and Quality Assessment. Among national universities, Chulalongkorn University had the most favourable ratio, followed, in descending order, by Prince of Songkla University, Mahidol University, Khon Kaen University, Chiang Mai University, Srinakharinwirot University, Thammasat University and Naresuan University. The number of lecturers who have left and moved to other institutions from 2001 to 2005 was highest at Thammasat University, followed, in descending order, by Srinakharinwirot University, Prince of Songkla University, Naresuan University, Chiang Mai University, Khon Kaen University, Chulalongkorn University and Mahidol University. Every university showed a high rate of movement of DDS staff to other institutions. Mahidol University had the highest number of lecturers expected to retire between 2006 and 2010, followed, in descending order, by Chulalongkorn University, Chiang Mai University, Srinakharinwirot University, Prince of Songkla University and Khon Kaen University. No data on

expected retirees was available for Thammasat University and Naresuan University. Of the lecturers who were expected to graduate with MS or PhD degrees, or who were likely to become Diplomates of one of the Thai dental specialty boards from 2006 to 2008, Thammasat University was expected to have the highest number of PhDs., followed, in descending order, by Khon Kaen University, Srinakharinwirot University, Naresuan University, Prince of Songkla University, Mahidol University, Chulalongkorn University and Chiang Mai University. Srinakharinwirot University was expected to have the highest number of Master's degrees, followed, by Naresuan University, Thammasat University, Chiang Mai University, and Prince of Songkla University, then Khon Kaen University and Mahidol University at the same level and Chulalongkorn University with the lowest number. This study recommends that the development of the lecturers' education should be a five-year or ten-year process. Furthermore, administrative development should provide enhancement of lecturers' opportunities in their career path and in career development. Where employing new lecturers is concerned, the Faculty should set a policy of favouring lecturers from the northern region, to reduce the likelihood of movement at an early stage, and of providing high quality welfare and emolument. Positive support and encouragement should be provided for further study towards the MS and PhD degrees. Therefore, the Faculty should have its own plan to develop MS and PhD programs. The Faculty should lower the number of teaching hours per lecturer and increase the numbers of special lecturers from other institutions. A further recommendation is that there should be no tuition fee for lecturers studying at this Faculty.